

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 5-8-2025
Αρ. πρωτ.: 211672

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 2509/11-7-2025 Αναφορά

Σχετικά με την ανωτέρω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Β. Βιλιάρδος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Επισπεύδων φορέας όσον αφορά τις ΠΟΑΥ είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Παρόλα αυτά, στο πλαίσιο της κοινοβουλευτικής υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων της ΒτΕ, έχουμε συζητήσει αναλυτικά το θέμα με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ανάμεσα στους οποίους και ο φορέας με την επωνυμία «Πανελλήνιο Δίκτυο για την Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος από τις Βιομηχανικές Ιχθυοκαλλιέργειες ΑΚΤΑΙΑ». Συνοπτικά αναφέρονται τα κάτωθι:

Ως προς το θεσμικό πλαίσιο των ΠΟΑΥ:

Η υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα στην Ελλάδα επουδενί δεν ασκείται ανεξέλεγκτα και χωρίς κανόνες, όπως αναφέρει ο φορέας με την επωνυμία «Πανελλήνιο Δίκτυο για την Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος από τις Βιομηχανικές Ιχθυοκαλλιέργειες ΑΚΤΑΙΑ» στην επιστολή του. Αντίθετα, διέπεται από συγκεκριμένο αυστηρό ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

Προσδιορίζονται σαφείς κανόνες και διαδικασίες για την ίδρυση και τη λειτουργία των μονάδων υδατοκαλλιέργειας [ν.4282/2014 (Α'182)], οι οποίες υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και σε προληπτικές και τακτικές ή έκτακτες επιθεωρήσεις για τον έλεγχο της τήρησης των ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ και της εν γένει περιβαλλοντικής νομοθεσίας [ν.4014/2011 (Α'209), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει].

Αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τη λειτουργία των μονάδων είναι οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, οι οποίες λειτουργούν και ως αδειοδοτούσες αρχές, οι Περιφερειακές Υπηρεσίες αλιείας και οι κατά τόπους Λιμενικές Αρχές

Περαιτέρω, η υδατοκαλλιέργεια ενσωματώνεται σε ένα σαφώς οριοθετημένο και θεσμοθετημένο χωροταξικό πλαίσιο, μέσω του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες-ΕΠΧΣΑΑΥ [αριθμ. 31722/4.11.2011 ΚΥΑ (Β'2505)]. Αυτό θέτει σαφείς κατευθύνσεις, κριτήρια και κανόνες χωροθέτησης μονάδων και οργανωμένων υποδοχέων υδατοκαλλιέργειας (ΠΟΑΥ). Βασίζεται σε εξειδικευμένες μελέτες και αναλύσεις, οι οποίες συνεκτίμησαν τις υφιστάμενες και αναμενόμενες πιέσεις από άλλες χρήσεις γης και θαλάσσιου χώρου.

Η προσέγγιση αυτή ενισχύει τον ορθολογικό σχεδιασμό, διασφαλίζει τη συμβατότητα με άλλες χρήσεις της θάλασσας και του παράκτιου χώρου και προάγει τη συνύπαρξη της υδατοκαλλιέργειας με δραστηριότητες, όπως η αλιεία, ο τουρισμός και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Η διαδικασία υποβολής των Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), το περιεχόμενό τους, η έγκρισή τους, αλλά και συνολικά η διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) σχεδίων ή προγραμμάτων, καθορίζονται αναλυτικά στην αριθμ. 107017/28.8.2006 ΚΥΑ (Β'1225), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001.

Επιπλέον, για κάθε παραχώρηση χρήσης θαλάσσιων υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση, επέκταση ή μετεγκατάσταση μονάδας υδατοκαλλιέργειας απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιών του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (ΓΕΝ), του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και η γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Τουρισμού και της οικείας Περιφέρειας [άρθρο 17 του ν. 4282/2014 (Α'182)].

Επιπρόσθετα, για τη θεσμοθέτηση των ΠΟΑΥ προβλέπεται ρητά η διεξαγωγή δημόσιας διαβούλευσης για τη ΣΜΠΕ, γεγονός που διασφαλίζει τη διαφάνεια και την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων (μεταξύ αυτών και οι δήμοι, οι τοπικές κοινότητες, συλλογικότητες πολιτών, επιστημονικοί και περιβαλλοντικοί φορείς κ.τ.λ.).

Ως προς το αίτημα διακοπής λειτουργίας υφιστάμενων εγκαταστάσεων, που δεν εντάσσονται σε ΠΟΑΥ:

Οι υφιστάμενες μονάδες, που δεν εντάσσονται σε ΠΟΑΥ, εξακολουθούν να διατηρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΕΠΧΣΑΑΥ, χωρίς μεταβολή των χαρακτηριστικών τους (έκταση, δυναμικότητα). Η διατήρηση των μονάδων αυτών συνιστά όχι μόνο νομική υποχρέωση, αλλά και αναπτυξιακή αναγκαιότητα, καθώς πολλές από αυτές λειτουργούν αδιάλειπτα και απολύτως νόμιμα για πάνω από τριάντα έτη. Παράλληλα, η παρουσία αυτών των μονάδων συμβάλλει ουσιαστικά στην τοπική και εθνική οικονομία, ενισχύει την απασχόληση, στηρίζει την κοινωνική συνοχή και συμβάλλει στην ισόρροπη ανάπτυξη της υπαίθρου. Η ενδεχόμενη απομάκρυνσή τους, χωρίς πρόβλεψη εναλλακτικών λύσεων και αντισταθμιστικών μέτρων, θα επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις, τόσο σε κοινωνικό όσο και σε παραγωγικό επίπεδο.

Η αιφνίδια και αδικαιολόγητη απομάκρυνσή τους, χωρίς την ύπαρξη τεκμηριωμένων και σοβαρών λόγων δημοσίου συμφέροντος, αντιβαίνει στους στρατηγικούς στόχους που έχουν τεθεί από τα ΕΠΧΣΑΑΥ και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας, τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης.

Για τις τυχόν επιπτώσεις των δραστηριοτήτων ΠΟΑΥ στο περιβάλλον:

Η βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια μπορεί να συνυπάρχει με τις ζώνες Natura 2000 και μπορεί, υπό προϋποθέσεις, ακόμη και να συμβάλει θετικά στη διαχείρισή τους.

Δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας πραγματοποιούνται σε πολλούς τόπους Natura 2000 στη χώρα μας και στις χώρες της ΕΕ. Μάλιστα, στην ΕΕ πολλοί από τους τόπους αυτούς εντάχθηκαν στο δίκτυο Natura 2000, επειδή η δραστηριότητα της ιχθυοκαλλιέργειας συνέβαλλε στη διατήρηση κατάλληλων ενδιαιτημάτων (π.χ. υδατοσυλλογές) για τα είδη ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος («Οδηγός για Υδατοκαλλιέργεια και Natura 2000: Βιώσιμες δραστηριότητες Υδατοκαλλιέργειας στο Δίκτυο» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Τα λιβάδια της Ποσειδωνίας και των άλλων φανερογάμων προστατεύονται, αφού απαγορεύεται η εγκατάσταση μονάδων σε βυθούς με θαλάσσια βλάστηση (άρθρο 6 και 7 του ΕΠΧΣΑΑΥ). Μάλιστα, πέραν της υδατοκαλλιέργειας και της αλιείας για καμία άλλη δραστηριότητα στη θάλασσα δεν υπάρχουν ανάλογες νομικές απαγορεύσεις (π.χ. αγκυροβόληση τουριστικών σκαφών).

Η χωροθέτηση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας σε μεγαλύτερα βάθη και αποστάσεις από την ακτή είναι εφικτή και βιώσιμη σε χώρες με διαφορετικό γεωμορφολογικό και υδρογραφικό προφίλ, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι το μοντέλο αυτό είναι κατάλληλο για την Ελλάδα. Η χώρα μας χαρακτηρίζεται από έντονη νησιωτικότητα, πολύπλοκο παράκτιο ανάγλυφο και πολυάριθμες μικρές κλειστές ή ημίκλειστες θάλασσες και κόλπους. Τα ιδιαίτερα αυτά φυσικά χαρακτηριστικά επιβάλλουν τη χωροθέτηση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας σε σχετικά μικρά βάθη και σε κοντινή απόσταση από τις ακτές. Με αυτή την προσέγγιση επιτυγχάνεται βέλτιστη περιβαλλοντική διαχείριση μέσω του ελέγχου των ρευμάτων και της κυκλοφορίας νερού, ορθολογικότερη διαχείριση θαλάσσιου χώρου και προστασία από δυναμικά καιρικά φαινόμενα.

Επιπλέον, η χωροθέτηση αυτή συμβάλλει στον περιορισμό κατανάλωσης ενέργειας για μεταφορές και εργασίες, βελτιώνει τη διασύνδεση με τις υποδομές ξηράς, όπως λιμάνια, μονάδες μεταποίησης και ψυγεία, και διατηρεί την παράκτια ζώνη οικονομικά ενεργή, αποτρέποντας την ερημοποίηση των περιοχών.

Επισημαίνουμε ότι πλήθος μελετών επιβεβαιώνουν ότι, όταν η εγκατάσταση και λειτουργία των μονάδων γίνεται με επιστημονικά τεκμηριωμένο σχεδιασμό, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι περιορισμένες και εντοπισμένες τοπικά, χωρίς μακροπρόθεσμες και μη αναστρέψιμες επιβαρύνσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Οι όποιες επιδράσεις περιορίζονται κυρίως εντός λίγων δεκάδων μέτρων περιμετρικά της ιχθυοκαλλιέργειας. Άλλωστε, η υδατοκαλλιέργεια ως δραστηριότητα απαιτεί καλές περιβαλλοντικές συνθήκες και καλή ποιότητα υδάτων.

Οι υδατοκαλλιέργειες δεν αποτελούν μόνο μία μέθοδο παραγωγής τροφής. Αντίθετα, ορισμένοι τύποι υδατοκαλλιέργειας συνεισφέρουν άμεσα στη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων, στη σταθεροποίηση των παράκτιων οικοσυστημάτων και στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας.

Η ιχθυοκαλλιέργεια συνεισφέρει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, SDGs (Sustainable Development Goals) που έχουν τεθεί από τα Ηνωμένα Έθνη, άμεσα στους στόχους 'Μηδενική Πείνα' (SDG 2) και 'Καλή Υγεία και Ευημερία' (SDG 3) και έμμεσα και θετικά σε πέντε ακόμη σημαντικούς στόχους (SDG 6, 12, 13, 14 & 15). Παρουσιάζει το χαμηλότερο αποτύπωμα άνθρακα μεταξύ όλων των ειδών εκτρεφόμενων ζώων, όπως καταδεικνύουν μελέτες αξιολόγησης κύκλου ζωής (Life Cycle Assessment - LCA).

Τα τελευταία έτη έχει σημειωθεί σημαντική μείωση της ποσότητας άγριων αλιευμάτων, που απαιτούνται για την παραγωγή ενός κιλού εκτρεφόμενου ψαριού, γεγονός που συμβάλλει στην προστασία των φυσικών θαλάσσιων πόρων. Η σημαντική πρόοδος στην ανάπτυξη και βελτίωση των ιχθυοτροφών έχει οδηγήσει σε βελτίωση του Συντελεστή Μετατρεψιμότητας Τροφής (Feed Conversion Ratio - FCR), μείωση της αναλογίας ιχθυάλευρου και ιχθυελαίου που προέρχονται από άγριες αλιεύσεις και στην αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών πρωτεΐνης. Παράλληλα, ο συντελεστής μετατρεψιμότητας FCR στα ψάρια είναι σαφώς καλύτερος από αυτόν των άλλων εκτρεφόμενων ζώων. Για παράδειγμα, για την παραγωγή 1 κιλού ζωντανού ψαριού απαιτούνται περίπου 2 κιλά ζωοτροφής, ενώ για την παραγωγή ισόποσου βάρους βόειου κρέατος, η αναλογία μπορεί να είναι έως και εξαπλάσια. Πέραν των παραπάνω, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η κύρια πηγή ιχθυαλεύρων είναι η αξιοποίηση των καταλοίπων από την επεξεργασία των μεταποιούμενων αλιευμάτων.

Επιπρόσθετα, η υδατοκαλλιέργεια συμβάλλει ενεργά στην ανάσχεση της υπεραλίευσης και της πίεσης στους φυσικούς πληθυσμούς, μιας και προσφέρει μία εναλλακτική πηγή ποιοτικής πρωτεΐνης, μειώνοντας έτσι την εξάρτηση της αγοράς από τη συλλεκτική αλιεία. Αξιόπιστες μελέτες, άλλωστε, καταδεικνύουν και θετικές επιδράσεις των υδατοκαλλιεργειών, όπως την αύξηση των πληθυσμών των άγριων ψαριών και την αύξηση των εκφορτώσεων των αλιευμάτων στην ευρύτερη περιοχή.

Τέλος, οι υδατοκαλλιέργειες αποτελούν ανάχωμα σε πρακτικές παράνομης, λαθραίας και καταστροφικής αλιείας, προστατεύοντας τα θαλάσσια οικοσυστήματα και τους φυσικούς αλιευτικούς πόρους της χώρας. Η συνεχής και σταθερή παρουσία προσωπικού και σκαφών μονάδων

υδατοκαλλιέργειας, καθώς και τα συστήματα παρακολούθησης (κάμερες, ραντάρ, VMS), που χρησιμοποιούνται σε αυτές, έχει ως αποτέλεσμα την παθητική επιτήρηση των περιοχών και την αποτροπή φαινομένων παράνομης αλιείας.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Β. Βιλιάρδο

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού